

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

Ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n poisto kokonaan aiheuttaa potilasturvallisuus- riskin erityisesti alle kahdeksanvuotiaille lapsille sekä niille, joiden näöntarkkuus on heikentynyt ilman tiedossa olevaa syytä. Lasten sekä tutkiminen että diagnostiikka vaativat erityisosaamista ja lääketieteellistä osaamista. Saatteena olevan tausta-aineiston perusteella tämä on myös yleiseurooppalainen trendi, eikä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan siitä ole syytä poiketa.

Toteamme myös, että jos näöntarkkuus ei ole korjattavissa laseilla ilman tietoa sen syystä, taustalla on usein jokin elimellinen asia, joka on selvitettävä. Näissä tilanteissa potilas / asiakas on ohjattava silmä lääkäriin lisäselvittelyyn. Asetuksen 16 §:n poisto uhkasi tätä.

Sen sijaan optikon toimenkuvaa voidaan potilasturvallisesti laajentaa kirurgisesti on-gelmitta hoidettuihin taittovirhepotilaisiin, leikkauksen jälkeen oireettomiin karsastus-potilaisiin sekä muihin silmiin kohdistuvien leikkausten jälkeisiin tiloihin, joissa hoito on päättynyt ja näkö on normaali.

Toteaa lisäksi, että olemme huolestuneina seuranneet yksityisten silmäasemien mai-nostusta sekä silmäpohjakuvausten että valokerroskuvausten (OCT) osalta. Seulon-tamielessä tehtynä näitä tutkimuksia ei ole todettu vaikuttaviksi, vaan päinvastoin ne lisäävät sekä kustannuksia että aiheuttavat potilaille huolta. Aiheesta on julkaistu hil-jattain suomalainen tutkimus Suomen Lääkärilehdessä: Määttä, Talvensaari, Saari, Patja, Paterno, 2025; 80:e43301, Optometristien silmänpohjankuvauksista ei juuri ter-veyshyötyä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue vastustaa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamista ja ehdottaa asetuksen muuttamista siten, että optik-ko voisi jatkossa määrätä itsenäisesti silmälasit myös silmäleikkauksen jälkeen tietyin edellytyksin. Tällä olisi merkittävä vaikutus silmälääkäreiden työhön.

2. Muut huomiot

Kanta-Hämeen hyvinvointialue muistuttaa, että optinen ala on hyvin kaupallinen ja yksityisillä silmäasemilla on merkittävä taloudellinen intressi kumota kyseinen asetus. Toivomme, että sosiaali- ja terveysministeriö ottaa tämän huomioon harkitessaan asetuksen kumoamista ja mahdollista muutosta.

Koski Jarmo
Kanta-Hämeen hyvinvointialue